

Het standpunt van de Nederlandse werkgeversmilieus over de EEG en Euratom (Den Haag, 1957)

Source: DE GRAAFF, F. H. A. (sous la dir.). Rapport betreffende de Gemeenschappelijke Markt en Euratom. Den Haag: 1957. "Belangrijkste conclusies naar aanleiding van het rapport betreffende de gemeenschappelijke Markt en Euratom ", p. 54-64.

Copyright: All rights of reproduction, public communication, adaptation, distribution or dissemination via Internet, internal network or any other means are strictly reserved in all countries.

The documents available on this Web site are the exclusive property of their authors or right holders.

Requests for authorisation are to be addressed to the authors or right holders concerned.

Further information may be obtained by referring to the legal notice and the terms and conditions of use regarding this site.

URL:

http://www.cvce.eu/obj/het_standpunt_van_de_nederlandse_werkgeversmilieus_ove_r_de_eeg_en_euratom_den_haag_1957-nl-66a1684d-13c3-4038-8fec-3ba6580555af.html



Date de dernière mise à jour: 05/11/2015

Uittreksel van het Rapport van de Nederlandse werkgeversmilieus, betreffende de EEG en Euratom

Belangrijkste Conclusies naar Aanleiding van het Rapport betreffende de Gemeenschappelijke Markt en Euratom

I. Afbraak van de binnen tarieven en vaststelling buitentarief

Algemeen gesproken is de procedure, welke in het verdrag is voorzien ten aanzien van de afbraak van de binnentarieven, een verbetering, vergeleken met het systeem, zoals dat was neergelegd in het rapport-Spaak. Het zal echter gewenst zijn, dat de regering over de toepassing van de bepalingen inzake de afbraak der binnentarieven geregeld overleg pleegt met het georganiseerde bedrijfsleven.

Wat betreft de wijze, waarop het gemeenschappelijke buitentarief tot stand moet worden gebracht, zijn de in het verdrag neergelegde regelen niet zonder meer een vooruitgang ten opzichte van het rapport-Spaak. Wel zijn de maximumpercentages voor de invoerrechten op grondstoffen van 3 % en op halffabrikaten van 10 % een verbetering, doch het is te betreuren, dat de lijsten van grondstoffen (B) en halffabrikaten (C), waarvoor de maxima van 3 %, resp. 10 % gelden, zo beperkt zijn gehouden. Het zou gewenst zijn, dat alsnog een procedure zou worden aanvaard, die het mogelijk maakt dat nog méér goederen, die kennelijk grondstoffen, resp. halffabrikaten zijn, aan die lijsten B en C kunnen worden toegevoegd. De maximumpercentages van 15 % resp. 25 % voor produkten van de anorganische (lijst D) resp. de organische chemie (lijst E) zijn hoger uitgevallen dan vanuit het belang der Nederlandse economie wenselijk moet worden geacht. Voor eindfabrikaten zijn weliswaar geen maximumpercentages vastgesteld, doch berekeningen hebben uitgewezen, dat het algemene niveau van het tarief voor deze categorie ongeveer zal liggen in de buurt van 25 tot 30 %. Vergelijkt men dit met het tarief van 24 %, dat in het Beneluxtariaf voor vele eindfabrikaten geldt, dan kan niet gezegd worden dat voor eindfabrikaten in het algemeen een aanmerkelijke stijging van douanerechten als gevolg van het toekomstige buitentarief zal plaatsvinden. Wat het resultaat zal zijn van de onderhandelingen over de invoerrechten op de produkten van lijst G, die men tot nu toe, door daarbij gerezen moeilijkheden, nog niet heeft kunnen vaststellen, is voorshands geheel onzeker. Deze onzekerheid geldt ook ten aanzien van de voorwaarden, waaronder voor die produkten eventueel tariefcontingenten zullen worden verleend. Betreurd moet worden, dat die mogelijkheid beperkt is tot op de lijsten B, C, D, E en G vermelde produkten en is uitgesloten voor andere.

Het is niet mogelijk gebleken in het algemeen de vraag te beantwoorden, of het toekomstige buitentarief, dat in vele gevallen hoger is dan het huidige Beneluxtariaf, voor de Nederlandse industrie aanvaardbaar is of niet.

Erkennend, dat de structuur van de Nederlandse economie in het algemeen met een relatief laag tarief van invoerrechten gebaat is, moet er anderzijds rekening mee worden gehouden, dat het samengaan van de zes landen zoveel mogelijkheden tot ontwikkeling van nieuwe initiatieven geeft, dat het niet mogelijk is op grond van exacte gegevens de gevolgen van dit hogere tarief precies te meten. De afbraak van de onderlinge tarieven en contingenteringen is hierbij een factor van groot belang, waarvan men echter de invloed niet nauwkeurig kan berekenen. De beperking van de mogelijkheid tot uitbreiding van lijst G (onderhandelingslijst) tot 2 % van de invoer uit derde landen wordt betreurd. Overleg tussen de Beneluxlanden bij de toepassing is noodzakelijk. De bepalingen inzake de werking van staatsmonopolies (art. 37) zijn betrekkelijk vaag en geven weinig houvast, vooral wanneer die monopolies tot dumpingpraktijken overgaan.

II. Regelingen ten aanzien van de landbouw

Met voldoening wordt geconstateerd dat, zoals ook reeds voorzien in het rapport-Spaak, de landbouw is opgenomen in het geheel van de integratie.

Het is echter onbevredigend, dat nog zoveel aan een nadere uitwerking is overgelaten.

Een van de eerste doeleinden van de integratie moet zijn om tot een kostprijsverlaging van landbouwproducten te komen in die gebieden, waar de kostprijs relatief hoog is. Nergens komt te dezen aanzien enige positieve bepaling in het verdrag voor.

De protectionistische tendens, die in de meerderheid van de lid-staten van de Europese Economische Gemeenschap vooral op agrarisch gebied heerst, maakt het aannemelijk, dat er een niet te weerstane aandrang zal komen tot een betrekkelijk hoog prijsniveau voor agrarische producten. Hierdoor zullen moeilijkheden ontstaan in het bijzonder voor die bedrijfstakken, die voor hun grondstoffenvoorziening op de binnenlandse markt zijn aangewezen en hun eindproducten naar de landen buiten de Gemeenschap exporteren.

Resumerend kan worden gezegd, dat weliswaar de landbouwsector in de integratie is opgenomen, maar er omtrent verschillende punten waarop gevaren dreigen nog geen bevredigende beslissingen zijn genomen, waardoor evenzoveel gronden zijn ontstaan tot bezwaren tegen de integratie. Wat de voor de toekomst te volgen gedragslijn aangaat, zal in het bijzonder op de volgende aangelegenheden moeten worden gelet:

- a) In art. 44 van het verdrag dient een enge interpretatie te worden gegeven aan het begrip, „en remplacement des contingents”, in dien zin dat minimumprijzen alleen mogen worden vastgesteld voor thans niet geliberaliseerde producten, waarvoor ook een daadwerkelijke contingentering bestaat.
- b) Er dient tegen te worden gewaakt dat door het invoeren van staatshandel in landbouwproducten bepaalde groepen van zelfstandige ondernemers worden uitgeschakeld.
- c) Waar het gehele landbouwbeleid nog moet worden uitgewerkt, is het noodzakelijk, dat de tot deze sector behorende industrie hierin wordt gekend.

Ook is het nodig, dat deze industrie is vertegenwoordigd in de subcommissie voor de landbouw van het Economisch en Sociaal Comité.

III. Het vervoer

De opbouw en uitwerking van de gemeenschappelijke vervoerpolitiek moeten met bezorgdheid tegemoet worden gezien, nu bij de grote tegenstellingen, welke tussen de lidstaten met betrekking tot de inzichten op dit gebied bestaan, in het verdrag duidelijke beginselen ontbreken.

Na de tweede etappe kunnen regelen worden vastgelegd met gekwalificeerde meerderheid en het is te verwachten, dat Nederland regelingen, die tegen een naar zijn inzicht gezond vervoer beleid indruisen, niet zal kunnen tegenhouden. Ter versterking van zijn positie is het daarom gewenst, dat Nederland vaststelt, dat de navolgende beginselen van zo essentieel gewicht voor de exploitatie van het Nederlandse vervoersapparaat zijn, dat aantasting daarvan het gebruik van het vervoersapparaat ernstig zou kunnen schaden, in welk geval art. 75, lid 3, unanimitieit bij het nemen van beslissingen voorschrijft.

De beginselen van de Nederlandse vervoerpolitiek op grond waarvan alleen een gezonde commerciële exploitatie van het vervoersapparaat gewaarborgd is, zijn:

- a) het vervoerwezen is een zelfstandig en renderende bedrijfstak, welke naar economische gezichtspunten behoort te worden geleid;
- b) de vervoerstakken worden door de overheid gelijk behandeld;
- c) de vervoerders hebben recht op gelijke behandeling ongeacht hun nationaliteit;
- d) zij ontvangen geen subsidies of hulp van de Staat, noch worden hun bijzondere lasten opgelegd;
- e) de tarieven dienen gebaseerd te zijn op de kosten van het vervoer enerzijds en op de marktverhoudingen

anderzijds; de vorming van de tarieven is in beginsel een zaak van de vervoerders;

f) de verlader behoort vrij zijn keus te kunnen maken uit de verschillende vormen van vervoer.

Het is te betreuren, dat het verdrag in art. 77 het verlenen van staatshulp aan vervoersondernemingen ter wille van de coördinatie van het transport of ter tegemoetkoming in de bijzondere lasten, die voortvloeien uit het begrip openbare dienst, blijft toestaan.

Een vervoerwezen, dat wordt geleid volgens commerciële inzichten en waarbij de verhoudingen onderling en tot andere bedrijfstakken worden geregeld in het marktverkeer, zal zo nauwelijks tot ontwikkeling kunnen komen.

De bijzondere discriminatieregeling in artikel 79, lid 1, moet met het oog op de bijzondere verhoudingen in het vervoer doeltreffend worden geacht. Vast dient echter te worden gesteld, dat zij ook geldt als grondslag voor het beleid na de tweede etappe. Eveneens dient vastgesteld te worden, dat binnen twee jaar te nemen maatregelen ten aanzien van het toezicht op de naleving van de bepaling niet inhouden een verplichting om te voren vrachtprijzen en vervoervoorwaarden te publiceren! Een dergelijke verplichting zou verhinderen een juist commercieel beleid te voeren.

De regeling in artikel 84, lid 2, dient te prevaleren boven die in artikel 75, lid 1a. De prealabele vraag rijst echter of de zeevaart en de luchtvaart, gezien het mondiale karakter van hun vervoerdiensten, wel in aanmerking komen om in een regeling van de E.E.G. opgenomen te worden.

IV. Vrijheid van kapitaalbeweging

Met instemming kan worden geconstateerd, dat in het verdrag het beginsel van een progressieve liberalisering van het kapitaalverkeer gedurende de overgangperiode is neergelegd.

Te betreuren valt, dat verschillende bepalingen, waarbij een nadere uitwerking van het beginsel van het vrije kapitaalverkeer wordt gegeven, niet stringenter zijn gesteld. Zo kan b.v. gedurende de eerste 8 a 10 jaar één der lidstaten de liberalisatie van het kapitaalverkeer tegenhouden (art. 69). De bepaling van art. 68, 2e lid, staat de lidstaten toe om in de vrije kapitaalmarkt een nationale reglementering toe te passen.

Hierdoor kunnen gevaren voor de werking van de vrije markt ontstaan, in welk verband het nodig is te verwijzen naar art. 5, lid 2, dat een verbod inhoudt van alle maatregelen, die de in het verdrag gestelde doeleinden zouden kunnen frustreren.

Het ware gewenst geweest positiever dan thans in art. 71 gebeurt te verbieden om na de inwerkingtreding van het verdrag nieuwe restrictieve bepalingen in te voeren.

V. Conjunctuurpolitiek

Het beginsel, dat de lidlanden hun conjunctuurpolitiek als een vraagstuk van gemeenschappelijk belang behoren te beschouwen, is juist.

Wanneer in art. 103, lid 2, wordt bepaald, dat de Ministerraad alleen met algemene stemmen maatregelen kan vaststellen om dit beginsel tot uitvoering te brengen, wordt hier een te voorzichtige weg gegaan.

VI. Betalingsbalans

Instemming verdient het te dezen aanzien gestelde doel, dat ieder land moet streven naar een evenwicht in zijn betalingsbalans, het handhaven van het vertrouwen in de valuta, het verzekeren van een hoge graad van werkgelegenheid en de stabiliteit van het prijsniveau. Met voldoening wordt geconstateerd, dat een goede regeling is getroffen voor de samenwerking tussen de monetaire overheden.

In zijn uitwerking gaat het verdrag niet steeds ver genoeg. Het ware gewenst geweest, dat in het verdrag een bepaling ware opgenomen, dat na de overgangperiode de volledige inwisselbaarheid van de valuta's binnen de Gemeenschap zou moeten zijn gerealiseerd.

Wanneer een land in betalingsbalansmoeilijkheden geraakt, zal overeenkomstig art. 108 de Europese Commissie een onderzoek instellen en aanbevelingen doen ter verbetering van de situatie. Het ware gewenst geweest, indien het verdrag de mogelijkheid tot preventief toezicht van de Europese Commissie had geopend. Als een der mogelijkheden om een land te helpen, dat door zeer ernstige betalingsbalansmoeilijkheden wordt bedreigd, kende het rapport-Spaak de toekenning van het recht om de verlaging van tarieven en de afschaffing van contingenten te vertragen.

Het is een verbetering, dat in art. 108 deze mogelijkheid niet meer is opgenomen, maar daarentegen wordt voorgeschreven, dat een land, dat in ernstige betalingsbalansmoeilijkheden verkeert, o.m. kan worden geholpen doordat de andere lidstaten dat land bijzondere tariefsverlagingen of contingenten toekennen.

VII. Europese Investeringsbank

Tegen de Investeringsbank en de haar opgedragen taken bestaat in het algemeen geen bezwaar.

De aandacht wordt gevraagd voor de interpretatie van art. 130 sub b. Hierin wordt gehandeld over de financiering van modernisering en aanpassingen van ondernemingen, die nodig zijn geworden door het totstandkomen van een gemeenschappelijke markt.

De Investeringsbank zal slechts kunnen helpen, indien de financiering niet kan geschieden uit middelen „existant dans chacun des Etats membres”. Waar de financiering van ondernemingen in de eerste plaats een taak is van het particuliere bedrijfsleven, zal de Investeringsbank niet moeten kunnen optreden zolang het langs particuliere weg nog mogelijk is in een der zes landen de nodige middelen aan te trekken.

De regeling, dat de lid-staten boven de initiële kapitaalschenking onder bepaalde omstandigheden nog speciale leningen aan de bank zullen moeten verstrekken, zal tot bezwaren aanleiding geven, indien de leningen moeten worden verstrekt in een periode, dat de nationale kapitaalmarkt toch al krap is.

Het valt te betreuren, dat niet is vastgelegd, dat in de besturende lichamen ook vertegenwoordigers van het particuliere bedrijfsleven moeten worden opgenomen. Waar de leden van de Raad van Bestuur worden benoemd door de Raad van Gouverneurs op aanwijzing van de lidstaten, dient op dit punt tijdig de aandacht der regering te worden gevestigd.

VIII. Economische mededinging

De verbonden herinneren eraan, dat zij bij het uitbrengen van hun advies over het Nederlandse wetsontwerp Economische Mededinging met de regering het standpunt hebben ingenomen, dat afspraken tussen ondernemers niet a priori verwerpelijk zijn, doch een nuttige functie kunnen vervullen.

Deze Nederlandse wet huldigt het beginsel van een zo groot mogelijke vrijheid van de ondernemer, met name omvattende de vrijheid om met anderen samen te werken, mits hierdoor geen teveel aan binding ontstaat, welke strijd met het algemeen belang zou opleveren.

Opgemerkt zij, dat overeenkomstige opvattingen bestaan in alle landen van de Gemeenschap, Duitsland alleen uitgezonderd.

Het is dan ook tegen iedere redelijke verwachting in, dat de in de artt. 85-89 van het E.E.G.-verdrag vervatte regeling uitgaat van een algemeen verbod van overeenkomsten, besluiten en gedragingen van ondernemers, welke de handel tussen de lidstaten kunnen beïnvloeden en waardoor de mededinging wordt geregeld.

Door de ruime definitie van dit verbod worden zonder voorafgaand onderzoek talloze bestaande regelingen

getroffen, welke een bijdrage kunnen leveren tot de verwezenlijking van de doeleinden der Gemeenschap, in het bijzonder tot de zo gewenste rationalisatie van de produktie.

Geen overeenkomsten, besluiten en gedragingen als voormeld zijn echter van het algemene verbod uitgezonderd; voorzien is slechts dat zij binnen gestelde grenzen eventueel ervan uitgezonderd zullen kunnen worden. De nadere uitwerking hiervan, die gebaseerd zal zijn op het derde lid van art. 85 en art. 87, ontbreekt echter nog. Het verdrag bepaalt, dat de Europese Commissie binnen 3 jaar na inwerkingtreding van het traktaat terzake nadere regelingen dient vast te stellen. Indien en zolang dit niet is geschied treden de gevolgen van het verbod voor alle in het eerste lid van art. 85 genoemde overeenkomsten, besluiten en gedragingen in, welke gevolgen veelal onherstelbaar zijn. Door het kiezen van dit systeem, waarvan de noodzaak moeilijk zal kunnen worden aangetoond, wordt de ondernemer onderworpen aan administratieve autoriteiten, welke nog niet bestaan, volgens procedures welke nog niet zijn geregeld.

Ook in de gedachtengang van hen die de onderhavige regeling tot stand hebben gebracht, zal kunnen worden erkend, dat alvorens een internationaal uitzonderingsmechanisme functioneert, het onderhavige verbod in Europa voor de ondernemingen geen onmiddellijk rechtsgevolg behoort te hebben.

Daar echter een wijziging van de bepalingen van het verdrag niet mogelijk zal zijn, dient een andere voorziening te worden getroffen om te bereiken dat het hiervoor bedoelde verbod geen onmiddellijk rechtsgevolg verkrijgt.

Bedoelde voorziening zou dan deze moeten zijn, dat alsnog tussen de staten wordt vastgelegd, dat de interpretatie van het verdrag, in die zin dat het bepaalde in de artt. 85 en 86 terstond bij het van kracht worden van het verdrag deel gaat uitmaken van het recht der lidstaten, niet de juiste is.

Met instemming wordt geconstateerd, dat slechts opgetreden zal kunnen worden tegen economische machtsposities, wanneer deze hun macht misbruiken. Uit een oogpunt van rechtszekerheid moet het echter worden betreurd, dat niet is bepaald dat de rechtsgevolgen van het verbod ten aanzien van een bepaalde machtspositie eerst intreden met ingang van het moment, dat in concreto is geconstateerd, dat van een misbruik sprake is. Voorts moet een deugdelijke procedure voor het constateren van misbruik van groot belang worden geacht. Met betrekking tot de inwerkingtreding van art. 86, regelend het optreden tegen machtsposities, is derhalve een zelfde voorziening als bepleit t.a.v. art. 85 noodzakelijk. Ook indien aan deze voorstellen tegemoet wordt gekomen, blijven de bezwaren tegen de onderhavige regeling, waarvan het belang in brede kring ten zeerste is onderschat, bestaan. Met name dient te worden gevreesd, dat van bepaalde zijde gepoogd zal worden de beginselen van die regeling ingang te doen vinden op het beperkte terrein dat vooralsnog aan de nationale wetgevingen is voorbehouden. Het verdrag biedt voor zodanig streven op verschillende plaatsen steun.

IX. De gevolgen van het verdrag op het sociale terrein

Voor wat de gevolgen van het verdrag op het sociale terrein betreft, kan in de eerste plaats worden gewezen op de punten, waar de harmonisatie directe gevolgen met zich medebrengt. In de eerste plaats betreft dit de op voorstel van Frankrijk in het verdrag opgenomen verplichting tot invoering van een gelijke beloning van mannen en vrouwen voor dezelfde arbeid. Ook al houdt dit voorschrift niet in dat naar werkclassificatie gelijkwaardige functies gelijk beloond moeten worden, zoals in het verdrag inzake gelijke beloning van mannen en vrouwen van Genève is voorgeschreven, de toepassing van het onderhavige voorschrift zal leiden tot een lastenverzwaring, welke met name in bedrijfstakken waar veel vrouwelijk personeel voorkomt belangrijke economische gevolgen kan hebben. Dit is temeer bezwaarlijk omdat op zichzelf het beloningssysteem in Nederland afwijkt van het systeem dat bijvoorbeeld in Frankrijk wordt toegepast. In Nederland is de loonhoogte afgestemd op de behoeften van het gemiddelde gezin, terwijl hiervoor in Frankrijk bepaalde sociale toeslagen worden gegeven boven het loon, dat is afgestemd op de behoeften van de alleenstaande man of vrouw.

In de tweede plaats bevat het speciale protocol voor Frankrijk een bepaling betreffende de vergoeding van overuren. Zou men in Nederland aan de strekking van deze bepalingen willen voldoen, dan zou voor het

41ste tot en met het 48ste uur per week 25% extra moeten worden betaald, hetgeen gemiddeld een verhoging van het loonpeil met 4% tot gevolg zou hebben. Een rechtstreekse verplichting tot deze vergoeding over te gaan ontstaat echter niet voor het Nederlandse bedrijfsleven en het lijkt vooralsnog ook ongewenst om een zo ver strekkende maatregel aan te bevelen, gelet op de overige inhoud van de betrokken bepaling.

Verschillende andere bepalingen van het verdrag kunnen aanleiding geven tot activiteiten op internationaal terrein betreffende aangelegenheden zoals de arbeidsvoorwaarden, de sociale zekerheid en de collectieve onderhandelingen. Dergelijke activiteiten zouden, indien zij te ver worden gedreven, gevaarlijk kunnen worden voor het op een verantwoord niveau houden van het Nederlandse kostenpeil. De toepassing van het verdrag in dit opzicht mag dan ook de vitale belangen van de Nederlandse economie geen gevaar doen lopen. De Nederlandse regering zal bij het door haar te volgen beleid in de Europese Economische Gemeenschap hieraan bijzondere aandacht dienen te schenken.

X. Opneming van overzeese gebiedsdelen

Het wordt een ernstig bezwaar geacht, dat de vorm, waarin de overzeese gebiedsdelen zullen deelnemen aan de gemeenschappelijke markt, slechts is geregeld voor de eerste 5 jaren. Indien, zoals de bedoeling is, zich in die tijd een uitbreiding van het handelsverkeer van de Europese lidstaten met de overzeese gebiedsdelen heeft ontwikkeld, zullen de eerstbedoelde staten bij de onderhandelingen, die over 5 jaren moeten plaatsvinden, in een zwakke positie staan tegenover Frankrijk, daar zij inmiddels hun handel reeds op de overzeese gebiedsdelen hebben georiënteerd en daar investeringen hebben gedaan. Zij kunnen dan moeilijk besluiten met de financiële bijdragen op te houden.

Voorts wordt erop gewezen, dat de bepalingen in het verdrag, welke betrekking hebben op de aansluiting van de overzeese gebiedsdelen bij de Europese markt, niet duidelijk geformuleerd zijn. Met name geldt zulks met betrekking tot de artt. 132 en 133.

Zo bepaalt het tweede lid van art. 133, dat de invoerrechten in deze gebieden voor de lidstaten geleidelijk verlaagd zullen worden, zoals voorzien is in de artt. 12, 13, 14, 15 en 17 van het verdrag. Deze laatstgenoemde artikelen voorzien in een geleidelijke doch totale liquidatie van de binnentarieven voor de partnerlanden onderling, zij het uitgevoerd over een periode, niet van 5 jaren, doch van 12 jaren.

Daarentegen bepaalt het tweede lid van art. 132, dat t.a.v. de import van produkten afkomstig uit de 6 landen de overzeese gebiedsdelen een zelfde invoerregime zullen toepassen als t.o.v. het moederland van kracht is. In diverse van die gebieden worden op produkten uit het moederland invoerrechten geheven. Hieruit valt af te leiden, dat in de overzeese gebiedsdelen nog wel degelijk invoerrechten zullen blijven bestaan. In beginsel is het hierboven geciteerde uit de artt. 132 en 133 dus met elkaar in tegenspraak.

Naar alle waarschijnlijkheid dient er inderdaad rekening mee te worden gehouden, dat de invoerrechten in de overzeese gebieden voor import van goederen uit de Gemeenschap niet geheel zullen verdwijnen. Een aanknopingspunt hiervoor kan men ook vinden in het eerste gedeelte van het derde lid van art. 133. In dit lid wordt bepaald, dat invoerrechten, die aan de economische ontwikkeling of industrialisatie van die overzeese gebieden bescherming verlenen, dan wel grote betekenis hebben voor het staatsbudget, van de algemene regel tot verlaging uitgezonderd zijn.

Een bepaling van soortgelijke strekking is te vinden in art. XVIII van het G.A.T.T. Ook daar wordt erkend, dat gebieden, die nog in een stadium van ontwikkeling verkeren, beschermende maatregelen mogen treffen. Deze internationaal aanvaarde regel zal men naar alle waarschijnlijkheid bij de redactie van deze artikelen op het oog gehad hebben.

Dit alles betekent, dat van een werkelijk vrij verkeer zonder heffing van invoerrechten in de overzeese gebieden geen sprake zal zijn, ook niet in de toekomst.

XI. Euratom

Mits het Euratom verdrag verstandig wordt toegepast, zullen uit de samenwerking zonder twijfel voordelen ten aanzien van de industriële ontwikkeling der kernenergie voortvloeien. Zeer veel zal voor ons land afhangen van de capaciteiten van het Nederlandse lid van de Euratomcommissie.

In art. 9, lid 2, van het verdrag wordt gesproken van de instelling van een instituut op universitair niveau, dat deskundigen zal opleiden.

Een coördinatie bij de opleiding van deskundigen verdient aanbeveling.

Dit moet echter niet geschieden op zodanige wijze, dat de docenten op één plaats worden geconcentreerd. In het huidige stadium kan Nederland zijn deskundigen hier nog niet missen.

Een aan- en verkoopmonopolie van kernenergetische grondstoffen geeft tot ernstige bedenkingen aanleiding. Bij de wijze waarop een en ander thans in het verdrag is geregeld zijn echter zodanige waarborgen vastgesteld, dat het mogelijk moet zijn met dit monopolie op bevredigende wijze te werken.